

Hong Kong: alliberat

La presència de l'exèrcit xinès a Hong Kong serà, per a Pequín, la visualització de la sobirania. Però per a molts habitants de l'antiga colònia britànica serà la presència del mateix instrument repressiu que va omplir de sang la plaça de Tiananmen.

Des dels incidents de Tiananmen de 1989, l'Exèrcit Popular d'Alliberament xinès no és que gaudeixi precisament d'una bona imatge. No obstant això, els habitants de la cosmopolita i capitalista Hong Kong s'hauran de fer a la idea de veure patricular pels carrers soldats i oficials d'un exèrcit que, d'acord amb declaracions recents del president xinès, Jiang Zemin, té la missió d'obeir el Partit Comunista, deixant en un segon terme, pel que es veu, la defensa del país.

Exèrcit del poble o exèrcit del partit? En aquest sentit, les coses potser no han canviat tant des que Mao Zedong va afirmar que "el poder polític surt del canó del fusell", afegint que qui ha de comandar el fusell ha de ser el Partit Comunista. Malgrat això, el primer contingent de quaranta soldats de l'exèrcit xinès que va fer la seva discreta entrada a Hong Kong el passat 21 d'abril va arribar desarmat. Fins a 200 soldats més aniran arribant fins al proper 30 de juny, últim dia de sobirania britànica a Hong Kong després de poc més d'un segle i mig d'història colonial.

L'1 de juliol al matí farà l'entrada el gruix dels 10.000 soldats xinesos que es preveu que s'apostaran a Hong Kong, en compliment d'un dret elemental d'un estat sobirà sobre una part del seu territori, que és el d'establir-hi forces armades. En principi, els soldats

xinesos s'hauran d'ocupar de tasques relacionades amb la defensa de la República Popular de la Xina. D'acord amb el que s'ha previst, les forces militars estacionades a l'anomenada regió administrativa especial de Hong Kong no interferiran en els afers interns, tot i que el govern del territori podrà sol·licitar al govern central de Pequín l'assistència de la guarnició en cas que hi hagi algun desastre

o bé si es fa necessari per al "manteniment de l'ordre públic". Això deixa un marge d'intervenció força ampli, ja que no es defineix què constitueix un problema d'ordre públic. En la pràctica, doncs, és més que probable que l'exèrcit xinès intervingui de manera directa o indirecta en el "afers interns" del govern de Hong Kong.

Fa uns anys, Pequín va anunciar que els soldats que preparaven per

anar a Hong Kong a partir del 1997 aprendrien cantonès i anglès. El cantonès és el dialecte xinès que parla la gran majoria de la població de Hong Kong (clarament diferenciat del mandarí, el dialecte del nord que és l'oficial a la Xina), i l'anglès és previst que continuï sent llengua oficial al territori. La preparació de les tropes xineses, però, no ha estat tan completa com s'havia anunciat, ja que fa unes setmanes el general Liu Zhenwu —comandant de la guarnició de Hong Kong— va declarar que "com a xinesos, els habitants de Hong Kong haurien de considerar el mandarí com la seva llengua de comunicació principal", deixant entendre que a la pràctica molts pocs soldats xinesos serien cantonesos o dominarien el cantonès. Aquesta manca de sensibilitat no constitueix precisament un bon auguri per a la presència de l'exèrcit xinès a Hong Kong.

Potser per compensar aquesta circumstància, un alt responsable del Ministeri de Defensa xinès va declarar poc després que l'arsenal de l'exèrcit xinès a Hong Kong no inclouria tancs. Tot un detall, tenint en compte el paper i la imatge que van tenir els tancs en el brutal desallotjament de la plaça de Tiananmen després de les protestes que s'hi van desencadenar fa vuit anys.

Temptacions de corrupció. L'Exèrcit Popular d'Alliberament (EPA) xinès heretarà dels militars britànics un patrimoni immobiliari valorat en més de cent mil milions

ament o ocupació?

ARXIU / EFE

de dòlars de Hong Kong (uns 2 bilions de pessetes). Tenint en compte que l'EPA és un dels principals actors econòmics en la dinàmica economia de la República Popular (gestiona més de 20.000 empreses en tots els sectors i produeix més del 10% del PIB de la Xina), no costa gaire d'imaginar que els seus màxims responsables se sentiran altament temptats per treure algun rendiment d'aquest enorme patrimoni en un context on el sòl és un dels béns més preuats i cobejats.

De fet, l'exèrcit xinès no necessita gaire espai ni ocupar gaires instal·lacions al territori de Hong Kong. Si és necessari, es poden fer venir en qüestió d'hores les tropes que faci falta des de l'altra banda de la frontera de la regió administrativa especial (només a la regió militar de Guangdong -Canton-, adjacent a Hong Kong, hi ha més de 350.000 soldats). I les forces armades britàniques ocupaven edificis i terrenys que actualment es troben al cor dels nuclis financers i comercials de Hong Kong. Potser desprendre's d'algun d'aquests terrenys seria un bon negoci per a l'exèrcit xinès, o bé s'hi podrien desenvolupar altres usos que no pas exclusivament el militar (tot i que hi ha un acord formal per "tornar" al govern de Hong Kong els terrenys que no s'hagin d'utilitzar amb finalitats militars). L'EPA gestiona un bon nombre d'hotels a la Xina, per exemple: per què no podria expandir els seus negocis a Hong Kong, ara que els caurà del cel un patrimoni envejable? El risc és que aquesta situació intensifiqui les rivalitats intramilitars al si de l'EPA, amb totes les repercussions que això podria tenir en un moment com l'actual, en què l'equilibri de forces polítiques al si de la cúpula dirigent xinesa travessa un període de redefinició.

El contrast dels sous. La població de Hong Kong, però, té altres

La majoria dels habitants de Hong Kong temen que les tropes xineses no respecten les lleis locals i que es creï una mala imatge exterior.

temors per les temptacions que puguin tenir els militars xinesos. D'entrada, s'ha fet públic que els sous que cobraran els militars establerts a Hong Kong són baixíssims, tenint en compte el nivell de vida de la ciutat (el seu PIB per càpita per al 1996 va ultrapassar els 24.000 dòlars EUA, la qual cosa situa Hong Kong entre els quinze

països més rics del món). El general Liu Zhenwu té un salari assignat de 1.200 renminbi (unes 20.000 pessetes) mensuals. Malgrat que pugui tenir totes les despeses pagades, no és gaire lògic que la màxima autoritat militar de la Xina al territori de Hong Kong tingui un sou que fins i tot és inferior al subsidi mínim atorgat pel govern als jubilats sense ingressos.

La Llei Bàsica -l'estatut d'autonomia de Hong Kong- estipula que el govern central de Pequín s'ha de fer càrrec de les despeses que impliqui el manteniment de les seves forces militars a Hong Kong. No obstant això, des d'un punt de vista pràctic seria més convenient que el govern autònom de Hong Kong participés en aquestes despeses, si més no per ajustar els sous dels soldats a la realitat econòmica del territori i evitar així que hi pugui haver greuges comparatius o bé conflictes de crims o corrupció. Una guarnició

Pequín va anunciar fa uns anys que els soldats destinats a Hong Kong aprendrien cantonès, el dialecte xinès de la gran majoria de la població, i anglès. A la pràctica, molts pocs soldats dominaran el dialecte de l'antiga colònia britànica.

Les forces militars britàniques ocupaven edificis als nuclis financers de Hong Kong. L'exèrcit xinès pot intentar rendibilitzar aquests immobles.

militar mal pagada en una ciutat opulenta és una invitació a la corrupció o a fer un ús indegut de les armes de què disposin. Ja és tristament sabut que hi ha unitats de l'EPA que participen en xarxes criminals o de pirateria al mar del sud de la Xina, i a ningú no li fa gràcia que aquestes activitats puguin tro-

bar un camp d'expansió en el territori de Hong Kong.

D'altra banda, encara no està clara quina jurisdicció s'encarregarà de jutjar els militars xinesos establerts a Hong Kong en cas de conflicte. La Xina s'ha negat a acceptar que les forces del seu exèrcit hagin de quedar subjectes al codi civil vigent a Hong Kong, tot i que admet la possibilitat que els soldats xinesos que cometin algun delictes quan estiguin de permís puguin ser jutjats pels tribunals locals. Per evitar conflictes d'aquesta mena, hi ha previst que els dies lliures de què disposin els soldats els passin a Shenzhen, en territori xinès, ja que els seus superiors són conscients que amb els migrats sous que cobraran ben poca cosa podran fer si volen gaudir del temps lliure a Hong Kong.

Arribada preocupant. Entre les preocupacions que repetidament

assenyalen els habitants de Hong Kong a les enquestes que els fan hi ha precisament la possibilitat que les tropes xineses no respectin les lleis locals, que tinguin conflictes amb les forces policíiques de Hong Kong i que contribueixin a donar una mala imatge internacional de la ciutat. Més de les tres quartes parts dels enquestats pensen que els militars xinesos haurien d'estar prop de la frontera amb la Xina, i no a les àrees urbanes. Però per als dirigents civils i militars de la República Popular la presència militar xinesa a Hong Kong és una qüestió d'orgull i de nacionalisme. No hi fa res si el quarter general de l'EPA és en ple districte financer, a l'actual edifici Príncep de Gal·les. Només caldrà canviar-li el nom.

La presència de l'exèrcit xinès a Hong Kong té una elevada càrrega de simbolisme. Per als dirigents de Pequín, és el símbol més clar de la sobirania xinesa sobre el territori. Per a molts habitants de Hong Kong, l'exèrcit xinès és un instrument de repressió en mans dels líders comunistes de la República Popular, com va quedar demostrat amb els fets de Tiananmen l'any 1989. Durant aquella mateixa primavera, més d'un milió de ciutadans es va llançar als carrers de Hong Kong en solidaritat amb els seus compatriotes que es manifestaven a Pequín i a les principals ciutats xineses. Per a una ciutat de sis milions d'habitants que sovint són qualificats de políticament apàtics, aquelles dues manifestacions gegants que van tenir lloc a Hong Kong —una després de la proclamació de la llei marcial a Pequín i l'altra l'endemà mateix— van marcar profundament l'avenir del territori. Als ulls dels líders xinesos més conservadors, Hong Kong va esdevenir de la nit al matí una base de subversió contra el règim xinès. Als ulls de la majoria dels habitants de Hong Kong, l'exèrcit xinès havia deixat de ser popular i d'alliberament. Molt probablement a partir de l'1 de juliol no passi de ser simplement un exèrcit d'ocupació.

fundació
BANCAIXA

**Del 23 al 29
de juny.**

AGENDA

24 Dimarts *Mediambientals*

Cicle: Ecologia, Ètica y Cambio Social.

Taula Redona: "Aproximación a la historia del ecologismo valenciano".

Acció Ecologista-Agró, Colla Ecologista de Castelló y La Carrasca d'Alcol.

Moderador: Josep Vicent Marqués.

Sua Sorolla a les 19'30 hores.

Sala d'Exposicions

XXIV Premi Bancaixa de Pintura i Escultura.

Fins al 11 de juliol.

Beques Bancaixa M.B.A. al Centre Unversitari Estema-Unversidad Antonio de Nebrija.

Informació i bases en Fundació Bancaixa. Telf.: 387 58 64

Termini de presentació: fins al 10 de setembre de 1.997.

Premi Bancaixa d'Investigació sobre Serveis Socials "Raclismo y Educación por la Paz".

Informació i bases en Fundació Bancaixa. Telf.: 387 58 64

Termini de presentació: fins al 31 d'octubre de 1.997.

Premi Bancaixa Estudis sobre l'Agroentorn.

Informació i bases en Fundació Bancaixa. Telf.: 387 58 64

Termini de presentació: del 14 al 31 d'octubre de 1.997.

Premi Bancaixa Iniclatives sobre el Medi Ambient.

Informació i bases en Fundació Bancaixa. Telf.: 387 58 64

Termini de presentació: del 14 al 31 d'octubre de 1.997.

CENTRE CULTURAL
Plaça de Valerià, 23. Tel. 387 58 64. València

Jordi Palou